

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Az ukrán fővezér merénylőjének védőjét vesztegetéssel vádolják párisi reakciós körök A Schwartzbart-pör szenzációi

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik:

Petljura ukrán ellenforradalmi fővezér merénylőjének, Schwarzbard órásnak póré óriási izgalmak közt folyik. Tegnap este a perbeszédék még tartottak.

A legnagyobb feltűnést kelti a francia reakció egyik orgán-
mának, a Comoediá-nak egy cikke, amelyben többek közt ez áll:

— A gyilkos védője Henry Torrès, ismert kommunista ügy-
véd kétféle millió frankot kapott bizonyos helyről, hogy befolyásolja a
per tanuit és sajtókampányt folytasson a vádlott felmentése érde-
kében. Több nagy párisi napilap hajlandónak mutatkozott arra,
hogy ebből a pénzből eligadjon egy-egy összeget.

Egy világglap megrázó cikke az ukrániai pogromokról

Hatvanméter hosszú, tizenöt méter széles sir

A bécsi világglap, a Neue Freie
Presse párisi tudósítója a követ-
kező szenzációsan mozgalmas so-
rokban foglalja össze a Schwarz-
bard-per előzményeit:

Samuel Schwarzbard, órásnak, rok-
kant, költő, ukránzsidó menekült
1924 végén egy browningot vásá-
rolt. Most, a számtalan pogrom-
jelentés elolvasása és otthonvaló
tartózkodásának tapasztalatai
után tudta, hogy számos vétkes
között van egy főbűnös, a felelő-
sek közt van egy legfelsőbb.
Ígaz, hogy Denikin (orosz ellen-
forradalmi vezér) számlájára 226
„elintézt” községet lehetett ír-
ni, Sokolovszki bandájának számlá-
jára 70-et és így tovább. Azon-
ban Petljura hetman alakja a töb-
bieknél valamiképpen élesebben
állt mindenki előtt; sürűbben em-
legettek, ellkeseredetten gyűlölték
és félték tőle.

Ő volt az értelmi szerző.

Nem ölt, mint Szemosszenko, a
másik ukrán ellenforradalmár.

Petljura hetman talán egyet-
lenegy embert sem pusztított
el a maga kezével.

De akarata, elméje elpusztított
ezeket.

Lehetetlen megmagyarázni,
európai, sziv, európai agy száma-
ra felfoghatóvá tenni azokat az
eseményeket, amelyek vezetése
alatt lejártszódtak. Borzalom és
félelem, bizonyos határon túl nem
hatalnak többé. A helyi érzéstelen-
ség egy fajtája áll be és az ese-
mények pusztító szavakká lesznek.

Hogy emberek voltak-e, akik
elkövetették a szörnyű tetteket,
amelyek még a legkérgesebb szí-
vú ember előtt is megfoghatatlan-
nok és érthetetlenek? Ha ember
volt Landru, ha az volt Haar-

mann, Demke (a hírhedt tömeg-
gyilkosok), akkor emberek a pog-
romhordák is. Tulmentek a leg-
szélső határon. Kioltottak min-
dent, ami közösség volt és raga-
dozó állatokká váltak, számukra
az ország kivételes állapota — a
lélek kivételes állapotává lett.
Állandó izgalomban, folytonos
örültségben éltek — és vérben,
amelyet csak friss vérrrel lehetett
lemosni; borzalomban éltek, ame-
lyet csak új borzalmakkal lehet-
ett lecsillapítani.

A Neue Freie Presse itt egy
kis statisztikai kivonatot közöl a
meggyilkoltakról, városok szerint,
1919 első felében. Így

Proskurov városkában 1650
ember lett a pogrom áldozata,

Elisabethradban 1526. Mindez
egy napon. A legkevesebb halott-
ja volt Mejigorie nevű falunak:
104.

Ezeket a folyóba üzték,

egyrészt megfulladt, aki pedig
nem fullt bele, azt agyonlőtték.

Petljura reguláris csapataira 120
zsidóvalta közösség feladása esik.

A halottak száma: 15.000,

de nincsenek ide számítva azok,
akik utólag belehaltak sebesülé-
sükbe.

A parancsnokok között, akik a
proskurovi mészárlásban külön-
sen kitűntek, volt Szemosszenko
hetman is. Amikor bevonult a
szerencsétlen városba, a követke-
ző ukázt hirdette ki:

— Rendelet az ukrán köz-
társaság hadseregének Petljura fő-
hetman nevét viselő zaporozseji
közakdandárjához. 6. sz.

— Felhívom a lakosságot, szün-
tesse meg anarchisztikus mozgó-
lását. Elég erős vagyok, hogy

legyőzzem. Főleg a zsidókra vo-
natkozik ez. Tudjátok, hogy olyan
nép vagytok, amelyet minden más
nemzet megvet. Zavart próbáltok
kelteni a keresztény népek közt.
Akartok élni? Nyomorult nép, hát
nem akartok végre felhagyni a
szegény ukrán lakosság elnyomá-
sával. Szemosszenko s. k.

Ama nap után, amely elhozta a
város számára a világ elmúlásá-
nak borzalmát, a halált és a rab-
lást, amikor 1600 áldozat halál-
hőrgése hallatszott, Szemosszenko
egy második ukázt bocsátott ki:

— Zsidók, láttátok, mit tu-
dok én. Vigyázzatok. Ma tíz-
ezer emberem van.

A sir, amelyben az egynapos
pogrom áldozatai együtt feksze-
nek,

hatvan méter hosszú és tíz
méter széles.

A huszadik század emlékműve.
Csak egy kép Proskurovból:

A bukaresti törvényszék elmarasztalt elnöke vádlói ellen fordult Botránytól tartanak bíról körökben

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A „Cuvantul” jelentése sze-
rint egy már lezártak hitt
botrány van most kitörőben.
A botrány szereplői igen ma-
gasállású bírák.

Emlékeztet, hogy az előző
kormány uralma idején több
bukaresti bíró ellen vizsgá-
lat folyt és egynéhányukat el
is távolították a bíról szolgál-
latból.

A legviharosabb volt a Da-
vidoglu-eset.

Tudvalevő, hogy Davidog-
lu, aki a bukaresti (ilfovi)
törvényszék első elnöke volt,
a legfelső semmitőszék fel-
függasztására és áthelyezésre
keltte, bizonyos szabálytalan-
ságok miatt.

Most aztán Davidoglu pa-
naszt tett Camil Demet-
rescu, a bukaresti ítélőtábla
főügyésze és Pisan sem-
mitőszéki bíró ellen azért,
mert állítólag elfogultan és
rosszhiszeműen vezették el-
lene a vizsgálatot. Hír szerint

husz családot egyetlen napon tel-
jesen kiirtottak. Chomilievics ne-
vű orosz pap elmondja a vizsgáló-
bizottság előtt, hogy

Katchonrovskij nevű orosz
papot, aki a mészárlások el-
len tiltakozott, nyomban
megölték...

A nagy kérdés: mi köze volt
Petljuranak ezekhez a borzalmak-
hoz?

Nem vett részt bennük, nem
fürdött vérben, mint a töb-
biek.

De az ő nevében vitték véghez a
mészárlásokat, az ő nevében
fosztogattak, meggyaláztak. Hozzá
a főparancsnokokhoz intézték a til-
takozásokat, a kéréseket.

Az ukrán direktorium második
elsőke: Vicsenko lemond 1919
februárjában, mert nem vállalta
a felelősséget a mészárlásokért.
Azt mondja Petljuráról: „Ha Petl-
jurát pogromhősnek nevezik, én,
sajnos, a tényeket ismerve, ki
kell, hogy jelentsem: megérdemli
ezt a nevet.”

Petljura — és ezt a bizonyít-
ványt keresztények és bajtársai
épen úgy kiáltják róla, mint ál-
dozatai, — elszánt zsidógyűlölő
volt. „Az ő antiszemitizmusa —
mondja róla egy hajdani munka-
társa — nem az agynak, nem a
megfontolásnak dolga. Vérben
volt.”

Davidoglu panasza folytán,
már el is rendelték a vizsgála-
tot, amelyet Badescu-Rosiori
semmitőszéki bíró irányít.

Az eset nagy szenzációt kelt
bukaresti körökben, mert az
ügyet már elintéztnek vél-
ték. Egyesek úgy gondolják,
hogy Davidoglu rehabilitáció-
ját célozza a vizsgálat.

A „Cuvantul” még azt is
tudni véli, hogy ezt a kérdést
szóvá fogják tenni a parla-
methen is.

Zürichi nyitítás

BUKARESTI 323.

BERLIN	— — — — —	12390
NEW-YORK	— — — — —	518 50
LONDON	— — — — —	2525 50
PARIS	— — — — —	2035 25
MILANO	— — — — —	2834
BUDAPEST	— — — — —	9065
PRAGA	— — — — —	1536 50
BECS	— — — — —	7315

Három perces áramszünet a belvárosban

Ma délelőtt 10 óra után háromperces áramszünet volt a belvárosban. Az áramszünettel kapcsolatosan a villamosműnél a következőket mondták:

— A póstán valami kábelhiba történt és hogy a postások pontosan kikérhessék a hajt, Berlic inspektor intézkedésére a belvárosban egyszerre három vonalon is kikapcsoltuk az áramszolgáltatást. Az egész azonban nem tartott tovább három percnél.

Rin-Tin-Tin és Polhy hisasszony öröksége Bébe Daniels-Har- rison Forddal egy műsoron

Pollák Gyula temetése

Tegnap délután temették Pollák Gyulát, az Excelsior-bar tulajdonosát.

Nagy részvét mellett, több száz ember kísérté utolsó útjára. A gyászmenet megállt a bodegánál, amelyben két öreg papagály könnye potyogott egy napraforgómagokkal telt bádoglányra. A papagályok élete mostmár örök szomorúságba merül. Elvesztették az egyetlen, aki megtudta őket nevetetni. Mi az a harminc boldog esztendő, amit Gyula barátjakkal élték együtt; abban az óceánban, amely a papagályok élettartama.

Puni és Lóri még legalább kétszáz évig kénytelen élni. És csak derengős mosoly vonul át kampós csőreiken, amikor Gyula emléke visszaidéződik bennük. Mintha halának:

— Papagály Lóri! ...
... Hehehehehehehe ...!

De nevetni már többet nem nevetnek.

* Határon innen és határon túl... Tegnap délután egy borigázott földhözragadt szegény ember jelentkezett a központi ügyelet rendőrtisztviselő előtt. Lukács Imre munkanélküli az illető, akit már háromszor tettek át a határon, de a magyar hatóságok mindannyiszor vissza is küldték. Szegény Lukács Imre most két határ között sem itt, sem odaát nem maradhat. A rendőrségről ma újból átküldték a sziguranáca.

NÉGY SZÓ...

Kohn találkozik az utcán Grünnel és azt mondja neki:

— Grün! Te egy művelt ember vagy. Mondj egy olyan négy szóból álló mondatot, aminek minden szava más nyelven van mondva és mégis van értelmel

— ?

— Gut sabsesz madame Kovács!

Gheorghe Bunescu ma ismét átveszi a váradi rendőrprefektúra vezetését

Crenian delegált prefektus már el is utazott

Közel egy hetes bizonytalanság után végre eldőlt tegnap a nagyváradi rendőrprefektúra vezetésének kérdése. A Nagyváradi Estilap jelentette először, hogy Gheorghe Bunescu egy nagyváradi ismerősének táviratot küldött, amelyben jelezte visszatérését a rendőrprefektúra élére. Ez az értesülésünk teljes megerősítést nyert a mai „Nagyváradi”-nak azzal a hivatalos közléssel, amely szerint Gheorghe Bunescut az ügyében lefolytatott eljárás teljesen tisztázta és így a miniszter visszahelyezte delegált rendőrprefektusi állásába.

Az első hír erről a fordulatról tegnap délután érkezett a

nagyváradi rendőrséghez a belügyminisztériumból egy távirat formájában, amelyben Teodorescu vezérigazgató a belügyminiszter megbízásából a következőket közölte:

— Bunescu György direktor, mint delegált prefektus vissza van helyezve a nagyváradi rendőrség élére. Kérem ezt tudomásul venni.

Egyidejűleg egy másik távirat is jött Crenian rendőrprefektusc imére, ugyancsak Teodorescu direktor generáltól. E táviratban a belügyminisztérium megbízásából utasítást kapott Crecian, hogy

azonnal jelentkezék Bukarestben a belügyminisztériumba, ahol a további rendelkezéseket megkapja.

E táviratok folytán Crenian még tegnap délután folyamán el is távozott Nagyváradról. Bucsut vett azoktól a tisztviselőktől, akiket épen a hivatalukban talált, azután vonatra ült és elutazott.

Gheorghe Bunescu rendőrprefektus ma délután érkezik haza Nagyváradra és

azonnal újból átveszi hivatalát.

Ezzel a rendőrprefektusi állás válsága befejezettnek tekinthető.

Magyarország a békeszerződések ügyét nem viheti a Népszövetség elé

— mondja Bethlen István gróf

— Az Estilap eredeti távirata —

Bethlen István gróf magyar miniszterelnök az egységes párt tegnap éjszakai ülésén tartott beszédében kitért a külpolitikai eseményekre és ennek során az egész Magyarország halálát és kőszönét nyilvánította Apponyi Albert grófnak genfi szerepléséért.

Majd megemlékezett Bethlen gróf az összeomlás utáni fegyverszüneti tárgyalásokról, amelyek során a Károlyi-kormány és Hodzsa Milán szlovák képviselő olyan határvonalakban állapodtak meg, amely sokkal északabbra volt a mainál.

— Igen sokan tudják — folytatta a magyar miniszterelnök — úgy az országban, mint a külföldön, hogy a bolsevista uralom előtt egészen más határokat állapítottak meg, mint amilyeneket a bolsevizmusra való hivatkozással sikerült később a szomszéd álla-

moknak elérniük. Elég utainunk az 1920-as francia-magyar tárgyalásokra, amelyeknek célja volt megegyezést létrehozni Magyarország és szomszédai között.

— Nem kell szégyelniük — mondotta emelkedett hangon a magyar kormányelnök — a francia megbízottaknak ezeket a tárgyalásokat, mert ezek nem azért folytak, hogy Franciaország megcsalja szövetségeseit, hanem azért, hogy Közép-Európa békéjét szolgálják.

Végül arról beszélt a magyar miniszterelnök, hogy a közelében felmerült kívánságnak, amely szerint

a magyar kormány resse föl a Népszövetség decemberi ülészakán a békeszerződések ügyét, nem tehet eleget,

A miniszterelnök beszédét viharos élénkezéssel fogadta a több mint 200 főnyi hallgatóság.

Utleveleket vizumokat

pontosan, gyorsan elintézi a

Hegedüs Hirlapiroda

Telefon : 458

Vizumárak

a legújabb rendelkezés folytán a következők:

Magyar vizum ..	660 lei
Cseh ..	600 lei
Osztrák ..	620 lei
Jugoszláv ..	950 lei
Francia vizum ..	660 lei
Olasz vizum ..	680 lei

Miért

iratkoznak be annyian a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárba?

Mert

minden könyvjutalom megjelenés után az olvasónak rendelkezésére áll. Előfizetési díj 60 lei. Bármelyik napon beiratkozhat.

x Hencserek részletre Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

Újabb akadály a váradi „Elysée”-mozi megnyitása előtt

A Katolikus Kör disztermében berendezett új diszes mozi, az „Elysée” kedvezőtlen auspiciumok között várja megnyitását.

Tegnap a nagyváradi rendőrségre távirat érkezett, amely akadályokat gördít a megnyitási előadások elé. Az Astra szebeni központja intézett sürgönyileg kérelmet a nagyváradi rendőrséghez, hogy

tiltsák be a mozi megnyitását.

Az érvényben levő szabályok szerint ugyanis Romániában az ös-

szes mozikra ez a román művelődési egyesület kapott koncessziót

és az Astra beleegyezése nélkül sehol az ország területén mozi nem játszhatik.

Ugy látszik, az új mozi még nem intézte el az engedély ügyét az Astrával és ezért hárul most akadály a megnyitása elé.

A nagyváradi államrendőrség most bevért a belügyminiszter intézkedését és míg felsőbb helyről utasítást nem kap, nem engedélyezheti az új mozi.

Virágkedvelők figyelmébe!

Ezúton hozom a n. é. közönség tudomására, hogy „CAMÉLIA”-virágcsarnokomat a fő-utón Bulv. Regele Ferdinand 10. sz. a. (a Stern-palotában) megnyitottam, hol színházi virágmunkák, esküvői csokrok és koszorúk szakszerűen és lélekes kivitelben a legutányosabban készülnek. Szíves pártfogást kér

Camélia virágcsarnok

3988

Letartóztattak egy veszedelmes leánykereskedőt

A nyomozás szála Váradig érnek — Szenzációs letartóztatások várhatók

Egy aradi rendőrtiszt tegnap délután Temesváron letartóztatta Juhász Magda állítólagos zenetanárnőt, akitől kiderült, hogy egyike a legveszedelmesebb leánykereskedőknek. A rendőrség már régóta figyelte Juhász Magdát. A kerítőnő gyakran rándult át Temesvárról Aradra s az utóbbi időben történt több leány eltűnésével kapcsolatos följelentés terelte rá a rendőrtiszt figyelmét. Juhász Magdát főleg fiatal leányok körül lehetett látni. A komisár megállapította, hogy a leányokkal ismerkedést provokált és arra igyekezett rávenni őket, hogy Temesvárra költözzenek, ahol iskolájában elsőrendű színésznővé képezi ki őket.

— Olyan színésznőt csinálok magából gyermekem, hogy a világ olyant még sohasem látott. — mondta az egyik kihallgatott leánynak. Micsoda termete van! És milyen hangja! A lábai olyan szépek, mint a milói Vénuszé. — így hízelt, holott a milói Vénusz lábait eltakarja egy márványlepel, nem is láthatók.

A rendőrtiszt meggyőzte, hogy nemcsak Aradot, de a környékbeli falvakat is látogatja Juhász Magda. És amikor a környékről följelentés érkezett, hogy egy jegyző tizenhatéves leánya, aki Temesvárra utazott éneket tanulni, már régebbi idő óta nem adott életjelet magáról, nyilvánvalóvá vált, hogy leánykereskedők keze van a dologban és Juhász Magda alaposan gyanúsítható.

Tegnap délután a rendőrkomisár Temesváron egy ismert találkozóhely tulajdonosával elmerült beszélgetés közben látta meg az álzenetanárnőt.

— Na, maga úgy látszik közös iskolát akar nyitni ezzel az urral. — mondotta a rendőrtiszt, vagy talán már régóta közösen tanítanak? És gyöngéden megérintette Juhász Magda vállait.

— Kikérem magamnak!

— Kibált önérzetesen Juhász Magda. — Én tisztességes uriaszony vagyok. A prefektus is jó ismerősöm. Mégis csak disznóság!

— Ssss! csendesítette a rendőrtiszt. — Ne tessék úgy kiabálni. Uriasszony nem kiabál. Szabadna kérnem egy kis sétára?

A találkozóhely tulajdonosa fellelékzett. Azt hitte, hogy ő a sétatartiban nem fog részt venni.

— Ön is sziveskedjék veünk tartani — szolt az igazán kíméletlen rendőrtiszt.

A rendőrségen aztán kiderült az énektanárnő felhá-

borító gazságai. Már évek óta foglalkozik rendszeres leánykereskedéssel.

Az utóbbi időben büntársai segítségével harminc leányt csábított el a szülői háztól.

Ezek közül kettőt külföldre exportáltak, a többi külön-külön városokban bocsátották áruba. A legtöbb Temesvárra került, ahol már eddig is öt

leányra akadtak rá, találkahelyeken.

Juhász Magda csak részleges vallomást tett a temesvári rendőrségen. Büntársai nevét eddig még nem fődte fel.

A nyomozás szála egész Nagyváradig elhatolnak.

Valószínű, hogy néhány napon belül újabb szenzációs letartóztatások lesznek — esetleg Nagyváradon is.

A friss eleven és ötletes Nagyvárad Estilap az új megjelenési időben óriási sikert aratott a várad közönségénél. A várad utcák képéhez most már elválaszthatatlanul hozzátartozik a legmozgalmasabb déli órákban a Nagyvárad Estilap megjelenése, amelyet a közönség türelmetlenül vár. Most is tömegesbe csoportosulva lesi a korzó népe minden délben az Estilap gyorslábú, sürge rikkancait, akik percek alatt széthordozzák a város minden részébe a friss szenzációkkal bővelkedő Estilapot

Én nem esküdtem meg a rabbi előtt...

— Jelenet a törvényszéki folyosón —

Mintha a textilkereskedelem nagyvárad i jelesei randevut adtak volna egymásnak: az angrossisták és a nagyban is áruló detailkereskedők egy egész tekintélyes csoportja gyűlt össze a törvényszéki palota második emeleti folyosóján. Egy ügyvéd, egy textilkereskedő, megint egy ügyvéd, két textiles és így tovább, végig majdnem az egész folyosó velük volt tele. Egymást ugratták, ügyvédekkel tanácskoztak és a szemek beszédéből is gyorsan megtudtuk, hogy ez a nagy felvonulás Eder Hermann ellen történt.

Eder Hermann egyszerű kereskedőember, rendes, takaros külsejű, szakálla ápoltt, hithűségét gondosan elférsült tincs tanusítja, ő áll az események központjában.

Hogy volt, mint volt, majd eldönti a bíróság, egyelőre az a helyzet, hogy a többiek mind, akik itt sorakoznak, akik órák-hosszat is készek álldogálni, idejüket tölteni, azt mondják, hogy Eder nem egészen korrekt módon tett pontot üzleti összeköttetésükre. Az esetre állítólag szabályosan ráillik a büntetőtörvénykönyv valamelyik szakasza is.

A folyosón azonban még nem paragrafusokban beszélnek az emberek, hanem amúgy magyarul megmondják, hogy mit is tett Eder Hermann a hitelezőivel.

Es ekörül izgatott vita folyik. Hogy mit mondott az egyiknek és mit mondott a másiknak. És hogy ebből a sokféle és sokféle való beszédéből kavarodott az egész bűnügy, mert az egyik hitelező azt hitte, amit a másik állítólag megtett, a másik pedig ugyanezt hitte az egyikről és ennek a nagy és káros konfúziónak persze, hogy Eder volt az oka, mert minden hitelezőjének mást mondott.

— Megesküdött a rabbi előtt,

hogy ikszékel már teljesen rendben van, hát mi is belementünk a dologba! — magyarázza az egyik hitelező.

Ép ott megy Eder ügyvédje.

Folyik a vizsgálat a várad Hermes-bank ügyében
Háromszáz károsultat hallgat ki a vizsgálóbíró

Néhány hónappal ezelőtt a „Nagyvárad Estilap” tudósításai fedték fel azokat a szabálytalanságokat, amelyek a „Hermes”-bank ügyvezetésében előfordultak és részletes tudósítások számoltak be arról, miként vesztették el a kisemberek száza keservesen megtakarított pénzecskéiket.

A rendőrség annak idején hosszú ideig nyomozott az ügyben, földerítette az összes körülményeket, akkor azonban megnyugtató nyilatkozatok hangzottak el atekintetben, hogy a Hermes-bank volt vezetőjének családja rendezi az ügyeket és megtéríti mindenkinek a kárát.

Ezek a megnyugtató kijelentések azonban csak ígéretek maradtak és amikor a kárvallott emberek látták, hogy pénzük odavész és a felelőségre-vonás elmarad: új feljelentéseket tettek a bank vezetői, vagy tulajdonosai ellen.

A feljelentések alapján Mitescu vizsgálóbíró kezdte meg a való tényállás felderítését és

MENDEL
RUHAÁRUHÁZ
Reg. Ferdinand 3.

Átmeneti kabátok
Raglások
Esőköpenyek
nagy választékban

Nagyon is együttérez a felével!

— Kérem, ne tárgyalják ezeket a dolgokat itt a folyosón! Nem tartozik ez senkire.

— De mikor megesküdött a rabbi előtt!...

Eder most arra fordul. Mindent, amit eddig mondtak róla, minden üzleti „fogás”-t, amivel megvádolták, szó nélkül engedett el a füle mellett (ne haragudjon érte: de olyan cinikusan állott a sok kárvallott ember előtt) most egyszerre fölfordított, most egyszerre nem hallgatott, odaállt eléjük, szembenézett velük:

— Azt nem! Mondhatnak, amit akarnak rám, mondtam én is, amit akartam, de megesküdtem a rabbi előtt? Ez nem igaz! Nem! A rabbi előtt nem esküdtem meg!

E percben úgy állott ott Eder Hermann, mint egy elszánt, vad harcos. Most a hitét védte. A becsületét, az üzleti renoméját ott tépázták, azzal talán maga sinca egészen meglegedve, arról enged vitázni, de a rabbi előtti esküt, azt nem hagyja...

A tárgyalást aztán elnapolták. Kár. A bíróság előtt bizonyosan megint úgy beszélt volna, mint a hitelezőivel. Hisz nem a rabbi volt szó...

közel 300 károsultat hallgattak ki a Hermes-bank ügyében.

A károsultakat tízes turnusokban idézték be és így még heteket vesz igénybe, amíg valamennyit kihallgathatják.

Ma ismét egy tízes turnus volt beidézve Mitescu vizsgálóbíróhoz.

A kis csoportban igazán társadalmi állásra, fajra és felekezetre való tekintettel képviselve volt az egész dolgozó Nagyvárad: önálló iparos, akinek 18.000 leje veszett oda, kis cseléd, aki „csak” 1000 lejét siratja, éjszakázó pincér, aki egy fekete ruha árát akarta a Hermesnél összegyűjteni, háziasszony, aki a konyhapénzből spórolt... Valamennyi elkecseregett hangon nyilatkozik a bank volt vezetőiről és pénzt akarja vissza!

A kihallgatások befejezése után megtörténik a vádemelés és valószínű, hogy a szerencsétlen-sorsu bank ügye még a télen főtárgyalás alá kerül.

SZINHÁZ

Direcțiunea Generală a Teatrului Național din Cluj. — Direcțiunea Teatrului Regina Maria Oradea

A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatósága bérletet hirdet 10 opera előadásra és 10 drámai előadásra a következő feltételek mellett:

1. 10 sorozatos, a színlapon számmal feltüntetett operaelőadás bérlete:

Páholy	6600 Lei
Fotoliu	1500 "
Körszék	1200 "
Támlásszék	800 "
Erkélyszék I.	600 Lei

2. 10 sorozatos, a színlapon számmal feltüntetett drámai előadás bérlete:

Páholy	3000 Lei
Fotoliu	700 "
Körszék	550 "
Támlásszék	400 "
Erkélyszék I.	300 Lei

Bérelni lehet a Nemzeti Színház Teatrul Regina Maria irodájában, mindennap d. e. 10—1 és d. u. 4—6-ig.

— Szombat este megnyílik a váradai magyar színház. Szombat este, hosszú szünet után végre újra megnyitja kapuit a magyar színház. Az igazgatóság Sudermann örökbecsű és nagyértékű drámáját: az Otthont tűzte ki megnyitó előadásul. Ennek az előadásnak keretében ketten mutatkoznak be: Kaszab Anna és Harmath Jolán. Kaszab Anna, Magyarország legjobb drámai és vígjátéki színésznője fogja a váradai közönségnek bemutatni, hogy nem túlzottak azok a jó hírek, amelyek őt megelőzték. Harmath Jolánt a közönség igen előnyösen ismeri, amikor a tavalyi szezonban, mint vendég lépett fel a Nemzeti Színházban, amikor is igen szép sikert aratott.

— Kondor Ibolya primadonna bemutatkozása. Vasárnap este mutatkozik be Budapest ünnepelt primadonnája, Kondor Ibolya, a Marinka táncosnő címszerepében. Ez estén fog bemutatkozni még Komjáthy Károly karnagy, Kertész Mancsi szubrett és Felhő Ervin táncoskomikus is, Komjátit, mint több nagyszerű operett szerzőjét és mint kiváló dirigent már ismerjük. Kertész Mancsi nem kell bemutatni. Itt nő fel előttünk, itt lett belőle Erdély egyik legjobb szubrettje. Felhő Ervin pedig a legjobb táncos komikusok közé tartozik, aki hosszorú táncművész és közvetlen humorával mihamarabb a közönség kedvence lesz.

— Vasárnap délután dr. Szabó Juci, Kaszab Annával, mérsékelt helyárakkal.

— Ügyvéd és Férje, vígjáték. Ez a nagyszerű vígjáték lesz a szezon első premierje. Ennek az előadásnak keretében mutatkozik be Márkus Rózsa, az új vígjátéki szubrett, aki előbb a budapesti Belvárosi színház, majd utóbb a temesvári színház kedvence volt.

— Régi bérlők jogait pénteken délután 6 óráig tartja a színház.

— Jegyek válthatók csütörtök-től a magyar színház pénztáránál, mely a színház baloldalán van.

Elyse palota (Katholikus Körben)

Ünnepélyes megnyitása

1927. október 22-én este fél 10 órakor

NORMA

Főszerepben: Norma Talmadge és Beregi Oszkár

Enekkar, szólószámok, operarészletek, nagy zenekar

Jegyeket árúsít az Elysee mozgó pénztára
pénteken reggel 11 órától

MOZI

Az Apolló mozgósínház
műsora:

Csütörtökön: 5, 7 és 9 órakor: Napóleon II. rész. Új zeneműsor. A kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek.

Pénteken: 5, 7 és 9 órakor: Napóleon II. rész.

Jön: Nászéjszaka, Lily Damita, Harry Liedtke, Verebes Ernő és Paul Richter filmje.

— Napóleon II. Ma indul meg Abel Gance leghatalmasabb alkotásának, a Napóleon slágerfilmnek II. része. Az első rész háborús mozzanatait után a csend, elrendeződöttség urálja a vásznat. Napóleon már közeledik a legmagasabb pontjára, s nemcsak hadvezéri talentumáról ad fényes bizonyosságot, hanem betekintést enged Napóleonnak, az embernek életébe is, akinek oly bőven adatott meg a szerelem édes kelyhéből inni. Napóleon szerelmét látjuk, ismerjük meg, ismét úgy, ahogy azt Abel Gance szeniálitása elképzelte. A Napóleon-film II. részét épp oly pazar kiállítás-sal, megerősített zenekarral játssza az Apolló mozgó, mint az I-sőt, az élvezet, amit itt a t. közönségnek nyújt ép oly nagy, ha nem fokozottabb, mint az I-ső résznél volt.

Heyman szinkör

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: A vörös fény. Hatalmas amerikai szalon kalandor dráma. Főszerepben: Raymond Griffith és Marie Prevost.

Péntek 5, 7 és 9 órakor. Nagy premier: A nagy hó hőse. Szenzációs dráma. Főszerepben: a világhírű kutya-színész.

Jól jegyezze meg: legjobb, legcéleghibásabb szórakozóhely:
ELYSEE-MOZGÓ

ELYSEE MOZGÓ MŰSORA:

Szombat este fél 10 órakor: Ünnepélyes megnyitás:

NORMA. Főszerepben: Beregi Oszkár, Norma Talmadge. Enekbetétekkel és színpadi jelenettel.

Vasárnap délelőtt: Matiné.

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órakor: NORMA. Slágersorozat 1.

Hétfő: NORMA. Slágersorozat 1.

Kedd: NORMA. Slágersorozat 1.

Szerda: NORMA. Slágersorozat 1.

— NORMA. A világ leghíresebb filmje, amelyet valaha csak készíthettek, mert a szereplők megválogatása éveket vett igénybe. Norma Talmadge és Beregi Oszkár egymagában garancia arra vonatkozólag, hogy ez a film egyike lesz az idény szenzációjának. Az Elysee mozgó csak a legnagyobb áldozatok árán biztosíthatta magának ezt a filmet, mert minden mozgó horrorális árakat akart érte fizetni. Az előadásokat ének-számok kísérik. Nagy zenekar és rendes helyárak.

Gyermek- és női kabátokban nagy választék,
olcsó árak 3681

Weber Modell-Aruház

Vlahuța (Szt. János)-utca 6. sz.

NYILTÉR

Egy sajnálatos körülmény folytán a BEN-HUR-film elvetett és dacára minden szorgos kutatásnak, eddig nem tudtak nyomára jutni. Eppen ezért az Elysee Palota igazgatósága mindent megtett, hogy közönségét kárpótolja s olyan filmet mutasson be, mely a közönség osztatlan tetszésének fog örövendeni. Sikertől megszerezni bemutatón a NORMA filmet, mely egyike a leghíresebb alkotásoknak, mely film 8 hétig volt London legelőkelőbb mozgósínházának műsora. Az Elysee mozgó külön színpadi beállításban hozza ki a filmet, a filmhez írott zenével. Mindenkinél saját érdeke figyelni az újdonságokat, melyek a megnyitó est műsorát fogják hozni.

ELYSEE PALOTA.

Jön

Jön

A nagy hó hőse

A legnagyobb kutya-film

Heti árjegyzék

Érkezett nagyon olcsó árú!

Vizes pohár, csiszolt	4
Boros pohár, csiszolt	3
Likőrös pohár, csiszolt	2
Vizes palack, kristály	16
Boros palack, kristály	22
Befőttes készlet, csiszolt	100
Befőttes tányér, csiszolt	9
Befőttes tá, csiszolt	45
Vizes pohár, gravírozott	7
Vizes palack, dugós, csiszolt	45
Boros palack, dugós, csiszolt	35
Fehér tányér, mély és lapos	12
Fehér tányér, csemege	9
Téskészlet, színes aljával	24
Kávészész, színes aljával	22
Feketékávészész, aljával	18

Tábla-ablaküveg asztalosoknak és üvegeseknek kivételes árakban.

Eladás nagyban és kicsinyben

Fraji KOMLÓS Testvérek

üveg és porcellán, lámpa-árak gyári raktár

ORADEA - NAGYVÁRAD

N. Iorga (Zöldfa)-utca 13. szám

Telefon: 372. 3782

Dreher-Haagenmacher

Extra special
ŐSZISÖR

Dupla maláta
BAKSÖR

különlegességei forgalomba kerültek

3982

Apolló mozgó

Napoleon

II.

Megerősített zenekar

A kolozsvári román nemzeti színház drámai együttesének bemutatkozása

Moldova másfél száz év előtti fejedelméről, Grigore Olhica vajdáról szól az a színmű, amelyben tegnap este a kolozsvári román nemzeti színház drámai együttese a nagyváradi román publikumnak bemutatott. Egy Deparatianu nevű román író írta meg eredetileg a színművet és ezt az első formát alakította át a színpad követelményeihez megfelelően Victor Eftimiu. Az előadás sikerült volt és a szereplők sok tapsot arattak. Az előadást George A. Petre ismert nagyváradi írónak komoly és magvas felolvasása és Victor Eftimiu „Rapsozii” című allegorikus drámai költeményének interpretálása előzte meg.

* Színházi bérletét ujtassa meg!

Apolló-mozgó

Vasárnap d. e. 11 órákor

matiné

Lya de Putti legszebb filmje

Ninon

x Grozavescu össze lemezel kaphatók a Hegedüs Hirlapiroda gramofonosztályában. 2.

Mozgósínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma, csütörtökön
utoljára
5, 7 és 9 órákor

A vörös fény

Főszerepben:
Raymond Griffith, Marie Prevost
Kedvezményes jegyek érvényesek

A nagy hó hőse

Főszerepben:
a világhírű kutyaszínész

Apolló-mozgó

Ma, csütörtökön először
5, 7 és 9 órákor

Napoleon

II. rész

Napoleon szerelmei
Szébbnél-szebb felvételek

Megerősített zenekar.
Mérsékelt felemelt helyárak.

Kedvezményes jegyek nem érvényesek
Jegyelővétel 10 óráig.

Egy elegáns uriaszony a velencei állomás mellett a gyorsvonat elé akarta vetni magát

Csodálatos életmentés a robogó mozdony előtt

— Saját tudósítónktól —

Véres és iszonytató öngyilkosságot akadályozott meg tegnap délután Dadai Antal, Csillagvárosban lakó 24 éves ácssegéd. Mitegy ötszáz lépésre a váradvencei állomáson túl, a sinek mentén egy igen elegáns, karcsú fiatal nőt pillantott meg, aki a kilométerjelző cölöpön cipőjét porolta. Dadai gyalog jött a töltésen egy hosszunyeli fejszével Fugyi felől. Az ismeretlen hölgyre nem igen figyelt, mindössze arra gondolt, mit keres egy finom nő ilyenkor egyedül a városvégén? Már kevés távolságra volt tőle, amikor

a bukaresti gyors dűbörgése hallatszott.

A munkás letérve a töltésről, látta, hogy a nő a sinek mellett maradt. A vonat már közel járt s Dadai erőlyesen kiáltott:

— Szaladjon le a strekkről! Ugorjon!

Még káromkodott is egyet, de a hölgy, aki nagyon izgatottnak látszott, meg se mozdult, sőt észre lehetett venni, hogy bizonyos elszánt készlődéseket tesz. Az ács torkaszakadtából, kétségbeesetten kiabált. A mozdony már bekanyarodott, óriásit, velőtrázót sipolt. Egy pillanaton fordult meg minden. Dadait talán csak az ösztöne ragadta már. Felkuszott a töltésre s

a fejsze fokával elrántotta bokánál a nő lábát,

ugy, hogy éleset sikoltva hátrabukott, s a fiatal ember most már selyemszoknyájánál fogva ráncigálta le a sárba.

A vonat örült sebességgel robogott el s a megmentett nő hűstérlikusan, zokogva nézett utána. Aztán Dadai Antal, akivel közölte nevét a velencei

állomásról egyfogatu bérkocsin kísérte el a szállására, egy Dimitrie Cantemir — (Beóthy Ödön) — utcai ismert családhoz.

Igy mondta el ezt nekünk a derék és emberséges munkás a szerkesztőségben, s át is adta az úriú névjegyet, amit a kocsiában szedett elő a retiküljéből. Az elegáns vizitkártyán megkezdett s áthuzott sorok vannak:

Dadai utmutatása nyomán látogatást tettünk a Dimitrie Cantemir (Beóthy Ödön) utcai házban. Csupa könnyes arc. Egy szálas, idős ur fogad:

— Nagyon szeretnénk, ha a saját lehetőségig diszkréten foglalkozna ezzel a szerencsétlen dologgal. Hiszen még ugys remegünk kell szegény hugomért. A szalonban halványfényű villany ég. Asszonyok az asztal körül sarnak. Egy szép, karcsú, fiatal hölgy, harminc év körüli, ezüstvirágos pongyolában a pam-lagon ül: szőke fru frizurája van. K. L. pénzügyi főtanácsos elvált neje és szombaton érkezett bátyja családjához Nyiregyházáról:

— Kérem — mondják az asszonyok — nem kellene újságba Borzasztó...

— Ahogy Ica akarja — szól a ház ura és a fiatal asszonyra tekint.

Ica asszony vállat von:
— Végre is nincs mit mondanom. De tudom, hogy az ilyesmit nem engedék ki az újságírók a kezükből. Ha éppen írni akar az esetről, kérem szépen, vegye tekintetbe, hogy nagyon szerencsétlen asszony vagyok. Az uram igazságtalan, szívtelen ember volt. Négy évig pokolban éltem. Elhallgat. Aztán megváltozott hangon folytatja:

Nem tehettem másképp és még bocsánatot se ké...

Ugyáltszük bucsulevélnék készült.

Az életmentő csak egyre kért bennünket, a nevét ne hozzuk nyilvánosságra. De éppen ezt kell megtagadnunk, viszont érthető, ha a halál torkából megmenekült nőnek és rokonainak kérését teljesítjük és nevének csupán kezdőbetűit közöljük.

Az ezüstvirágos pongyolájú hölgy

— De nem ez. Nem ezért. Ennyit se törődöm vele. Csak az idegeim elpusztultak. Tegnap délután a Royalban találkoztam egy nyiregyházai öreg urral és még akkor nem tudtam, mit fogok tenni egy óra múlva. Csak úgy magától jött. Hirtelen. Hogy ezt meg kell most tenni. Most. Nincs benne semmi. Az életemmel magam rendelkezem. Most nem sikerült...

— És nem is fog többet eszedbe jutni — mondják karban a jelenlevő hölgyek; rokonok.

— De azért — jegyezzük meg — mégis csak derék ember az a bátor ácslegény, ugye nagyságos asszony?

A szőke asszony fájdalmasan mosolyog:

— Nem tudom, mit mondjak. Ki tudja mit jelent az, hogy megmentett? Talán neki köszönhetem, hogy szerencsétlenül tettem itt tovább magam. Talán még jóra fordulhat minden. Isten tudja... talán mégis így jó.

Különben a család forró barátságába fogadta az egyszerű munkáslut, akit estére vacsorára is ott alkartak tartani. De nem fogadta el a meghívást, mert... mert... nem szereti, ha évés közben nézik...

SPORT

Akció indult a Makkabea játékjogának visszaszerzéséért

Az Estilap már megírta, hogy Nagyvárad zsidócsapatát a Makkabea, az Olympiával szemben fennálló adósága miatt a szövetség felfüggesztette, majd engedelmessége miatt letiltotta. Most biztos forrásból úgy értesülünk, hogy Nagyvárad zsidósága pártfogásába vette a Makkabeát és a szükséges 12.000 lejt már összegyűjtötte. Az egész város sportközönsége feszült érdeklődéssel várja a fejleményeket és mindenkinek az a kívánsága, hogy a tulszigoruan elítélt Makkabeát felmentsek.

OKTÓBER 30.

Ezt a dátumot minden nagyváradi sportembernek eszébe kell tartania, mert ekkor lesz az öszzes váradi sportegyesületek közreműködésével a Bartha-nap. Sajnos, a Makkabea letiltása folytán, nem vehet részt a mérkőzéseken,

de ígéretet tett, hogy mindenben közre fog működni az ünnepély emelésében. A Bartha-napi bizottság meghatározta a nap programját.

Délelőtt ifjúsági bajnoki és szövetségi díjmérkőzések lesznek, míg d. u. Nac—Amatőr-Egyetértés-Biharul-CFR kombinált mérkőzés és Törökvs-NSC bajnoki.

A rendező egyesületek a helyárat nagyon leszállították, úgy, hogy mindenkinek módjában legyen hozzájárulni ahhoz, hogy Nagyvárad többszörös reprezentatív játékosai fürdőhelyre utazhasson, megrongált egészségének helyreállítása céljából. A délelőttre megváltott jegyek, délután is érvényesek.

○ Ma délután Nac tréning. Az összes játékosok megjelenését kéri a tréner.

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyvárad Estilap regénye —

(7)

IRTA: MABEL WAGNALLS

Közvetlenül a követek reggeli fogadása után történt. A fogadóteremben még nagyon sok udvaronc várakozott, mivel azonban az introducteur des ambassadeurs már elvégezte kötelességét, Romain épp szertartásos meghajlással köszönt a felségének, mikor a király hirtelen és tréfás megjegyzésként odakiáltotta neki:

— Au revoir, de Vriel Ne készen el a mai ebédre!

Mivel természetesen sem de Vriel, sem más udvari hivatalnok sohasem késett el, ha a királyi asztalhoz kapott meghívást, a gróf ezt a megjegyzést nem vehette másnak, mint a „bon camaraderie” jelének.

Lajos végzetes tréfája azonban hamarosan kiderült, mikor a fogadóterem ajtajában Romain egy apróddal találkozott, aki mély meghajlással levelet adott át neki s csak ennyit mondott:

— Ó felségétől!

A tiszték, akik a nagy lépcsőn voltak szolgálatban s a lakájok láthatták, mikor a gróf feltörte a pecsétet és izgatottan végignézta a levelet. Mikor hozzátért a papírhoz, jeges hullámként érezte előre a levél tartalmát. Valami a látáshoz hasonló ösztönnei értelme néhány szót már felfogott akkor, mikor testi szeméi még rá sem találtak. „Számkivetés — rögtön — tartósan”. Nem tartott egy pillanatig sem s teljes egészében megismerte a leírás valóságát.

Ugyanekkor azonban egy másik gondolat is urrá lett rajta, még pedig az a tudat, hogy megfigyeli. Eppen ezért elhatározta hogy izgalma semmiképen sem fogja elárulni. Hosszu időn át megszokta, hogy viselkedésben, beszédében az udvari etikett formáihoz alkalmazkodjék s ez képessé tette, hogy teljesen uralkodjék magán.

Arcizma sem rándult meg, mikor a levél átadójának könnyedén azt mondta:

— Kérjen elnézést nevében a felségétől, hogy a ma esti dínere nem jöhetek.

Ez a mosoly, amellyel Romain otthagyta a királyi termet, még ott játszott az ajka körül, mikor ragyogó aranyhímzéses szürke etűsz ruhájában, drága csipkefodorokkal nyak és csuklója körül, felfelé tartott a nagy lépcsőn. Szilárd léptei nyomán szakadarian szabályossággal koppantak a cipősarukai, s szokott szeretetreméltóságával viszonzta a nagy kapunál őrtálló katonák tisztelegését.

Lovásza kíséretében Versaillesben fekvő lakására szedett Romain, anélkül azonban, hogy vélemény tartását, amellyel a palotát elhagyta, csak egy pillanatra is elveszítette volna.

Mikor azonban a saját szobájának négy fala között volt, vad atkozódással és fenyegető ökölbészorútlansággal adott kifejezést elfojtott érzelmeinek.

Hatalmas ívben röpült a kalapja a szoba egyik sarkába.

— Atkozott legyen! — kiáltotta haragosan.

Egy másik atok kísérte a keztyűjét s aztán földhöz vágta a köpnyegét.

— Pokolra jusson a lelke! — kiáltotta vadul, fölkapta az asz-

talról a király egy miniatűr-képét és őrijongó haraggal vágta a falhoz.

A lovász, aki nem ismerte ezeknek a kitöréseknek okát, nem tehetett mást, mint hogy némán félre állt s elfojtott csodálkozással bámulta az urát.

Aztán Romain hirtelen kihuzta zsebéből a királyi írást, össze-gyűrte s aztán a papírcsomót odavágta hű szolgája lába elé:

— Olvasd, Lemoyne — s aztán átkozott együtt a királyt és az udvart!

Lemoyne jóval idősebb volt, mint az ura s mindig hűséges és jó tanácsadója volt. Nyomban megértette a papír tartalmát és csendes hangon arra kérte az urát, hogy szavaiban legyen óvatosság.

— Néha még a falnak is füle van, s különösen pedig az olyan szó, amely a királyt gáncsolja, nagyon messzire ér.

— Mit bánom és, — kiáltotta vadul Romain, aki ebben a pillanatban sehogy sem tudta mértékelni magát. — Az ilyen aljas gondolkodású uralkodó nem érdemel mást, mint átkokat.

— Kedves grófom — felelte nyugodtan Lemoyne — néha nem áll elég szilárdan a jó királyok koronája. Ne haragudjon olyan nagyon, amiért a felsége jónak látta, hogy lemondjon az ön társaságáról. Önön kívül még nagyon sok embernek kellett elhagynia az országot. S nem is olyan nagy ez a szerencsétlenség. Igazán nem voltak a legrosszabbak, akiket száműztek.

— Nem az elbocsátás az, ami elkeserít — felelt Romain, — hanem a mód, ahogy történt. Végig olvastad az írást? Még utraké-szüldésre sem hagynak időt. Még ma el kell hagynom a vidéket, még ma este jelenkezmem kell Evreuxben. Tehát még az is lehetetlen, hogy a barátamtól elbucsozzam. Ugy sörpörnek ki, mint a szemetet. Minden szentekrel! Hát ez hallatlan! Miután egész életemben a felsége kedvteléseit szolgáltam, minden időben, éjjel és nappal meghajoltam és görnyedtem Lajos király előtt — hát ez a jutalmam ez a bérem! Szó nélkül elküldenek! S a számkivetésemet még elcselezés céljából teszik! Utánam kiáltotta, hogy ne jöjjelek később ebédre!

Mikor Romain erre a sértésre gondolt vissza, ökölbe szorított kézzel, görcsösen nyújtotta ki a jobbkarját s összevicsorította a fogát, hogy szenvedélyes felháborodásának ura maradhasson. Kis szünet után maró és keserű gunyval tette hozzá:

— És ez Franciaország feje! A legkeresztényibb király! Őt neveztük a „nagyon szeretett Lajosnak”. Megint nyugtalanul kezdett fel s alá járni a szobában, míg Lemoyne, aki nem tudta, hogy mit mondjon — még egyszer elővasta a végzetes levelet. Mielőtt befejezhette volna, Romain újból dühöngeni kezdett.

(Folytatjuk)

A nagy hó hőse
a legszebb

Mi újság?

Követeljen minden üzletben minden vásárlásnál **AMITIE-bélyeg**

Nászéjszaka

Harry Liedtke, Lili Damita, Paul Richter, Veres Erő slágerhímje

* A Kereskedelmi Kamara tanácsulése. A Kereskedelmi és Iparkamara titkári hivatala közli, hogy a kereskedelmi egyesületek alakuló gyűlése miatt, a kamara igazgató-tanácsának október hó 23. napjának d. e. 10 órájára egybe-hívott ülését október hó 26-án d. e. 10 órakor fogják megtartani a következő napirenddel: 1. Elnöki bejelentések. 2. A. Negulescu elnök előadása a mintavásárokról és vám-szabadraktárakról. 3. Dr Papp J. főtitkár előadása stockholmi utjáról.

* Színházi bérletét ujtassa meg!

Ma már

NAPÓLEON II. megy az Apollóban.

* Elégett 30 mázsa szalonna egy pesti boltban. Budapestről táviratozzák: Tegnap este 9 óra tájban Lengyel Ferenc Üllői-uti nagy húsfüstölőjében tűz támadt, amelynek eloltása több óra hosszáig tartott. A tűzben 30 mázsa szalonna égett el. A kár 48 ezer pengő.

* Régi bérlok jogait péntek estig tartja fenn a színház.

Nászéjszaka

Harry Liedtke, Lili Damita, Paul Richter, Veres Erő slágerhímje

* Tizennyolc évesnél fiatalabbnak nem szabad szeszes-italt adni Magyarországon. Budapestről táviratozzák: Vass József dr Magyarország népjóléti minisztere a fiatalokorak védelméről rendkivül érdekes törvényjavaslatot nyújtott be. A tervezet szerint 18 éven aluli fiatalokoraknak, — férfiaknak és nőknek egyaránt, — kávéházakban, vendéglőkben, büfékben, bárókban, üzletekben és tánchelyiségekben szeszes-italt kiadni egyáltalán nem szabad; — még akkor sem, ha felnőttek társaságában jelennek meg. Ha kétség merülne fel aziránt, hogy az illető elmult-e 18 éves, hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni életkorát. A büntető szankció rendkivül súlyos: az italmérés engedélyt véglegesen megvonják azoktól, akik a törvény ellen vétének.

* Színházi bérletét ujtassa meg!

Siessen, váltsa meg elővételen a jegyét a **NAPÓLEON II.-hoz.**

* Régi bérlok jogait péntek estig tartja fenn a színház.

A nagy hó hőse
a legérdekesebb

* Elloptak egy millió frankot a páncélszekrényből. Párisból táviratozzák: Rejtélyes bankrablás ügyében folytat nyomozást a francia főváros egész rendőrsége. — Néhány nap előtt a Société Générale igazgatósága bejelentette, hogy egyik fiókjának páncélszekrényéből, amely a föld alatt volt elhelyezve, ismeretlen körülmények között egy millió frank készpénz eltűnt. A rendőrség több napi megfeszített nyomozás ellenére semmi komoly nyomot nem talált s csupán a bank egyik tisztviselője ellen merültek fel gyanús körülmények. A nyomozás tovább folyik.

* Szombat este megnyílik a magyar színház.

NAPÓLEON szerelmét ismerheti meg az Apolló mozgóban.

* H. G. Wells szenzációs könyve a William Chissold kétkötetben Lei 340. Kapható a Hegedűs Hírlapiroda könyvtárában.

* Szombat este megnyílik a magyar színház.

* Sajnálatos baleset érte a Ben-Hurt szállító rutárt, mert a reabizott filmet nem őrizte elég gondosan és egy óvatlan pillanatban ellopták tőle. Most úgy a Fanamet-film, mint az Elysee mozgó megtette a feljelentést ismeretlen tettesek ellen. A rendőrség nyomoz.

* A könyvpiac újdonsága Dr Bauer: A nő, izléses kötetben Lei 400. Kapható a Hegedűs Hírlapiroda könyvtárában. Vidékre azonnal postán is küldjük.

* Régi bérlok jogait péntek estig tartja fenn a színház.

* Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú **PARK-SZÁLLODA**, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad. Igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Estilap tíz egymásután következő számát bemutattja. Egyben felhívjuk a PARK-szállodának lapunknak más helyén olvasható szíves figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

* Szombat este megnyílik a magyar színház.

Rebeles & Fodor

uri szabók

Bazár-épület, színházzal szemben

Szombat d. e. 11 órakor

matiné

a HEYMAN-SZINKÖRBEN

Színre kerül a

Tűztáncosnő

Főszerepben: Alfred Abel

SAKK

A Nac házi sakkversenyén, úgy az első, mint a második osztályban folynak a versenyek, annak előzetesére, hogy ki milyen helyezést kap. Már eddig is történetek nagy meglepetések, amelyekről részletesen a verseny végén fogunk beszámolni.

Már most megállapítható, hogy az első négy helyet Altman, Sonnenwirth, Kertész és Rosenberg fogják elfoglalni. De az eddigi szerepeket figyelembe véve, úgy hisszük, hogy a fiatalok (Löwinger, Krausz, Tatar), beletudnak szólni az első helyek kialakulásába.

A sakkverseny vezetősége értesíti a versenyzőket, hogy a versenyt legkésőbb vasárnap délig be kell fejezni, éppen ezért, hogy erre kellő idejük legyen, kivétel nélkül minden este tartható versenyek. Csütörtök este minden tag jelenjék meg.

Nézzé meg a Heyman-Szinkör holnapi műsorát

Idegesség, kimerültség, szívgyomor, bél, rheumás, vérszegénység, tüdőbetegek — kik valamelyik okból gyógykezelést nem fejezték vagy el sem kezdték

Olcsón teljes gyógyhatású

vizgyógy, szénsav, villany, belégtörő kúrákat vehetnek

Dr. Rácz Sanatoriumban

ORADEA, Prințul Carol 7

Hízó—fogó kúrák

Mindenféle

Vas és rézbutor

érkezett nagyon szép és jó kivitelben, jutányos áron 3967

REISZ MIKSA

butorgyárába.

Bul. Regele Ferdinand 13.

Libamáj
bevásárlás

Mindenkori napi árban

LOUIS ERHART

Gen. Moşoiu (Kert)-utca 1. szám 4000

Bethlen István gróf magyar miniszterelnök bejelenti a numerus-clausus-törvény enyhítését

Liberális irány a magyar politikában

— Az Estilap eredeti távirata —

Magyarország kormány-pártjának, az egységes párt-nak tegnapi értekezletén Bethlen István gróf magyar miniszterelnök nagy beszédet mondott. Mindenekelőtt hangsúlyozta a házsza-bályrevízió szükségességét, majd áttért a numerus claususra.

— Az eddigi törvényjavaslatokon kívül — mondotta

Bethlen miniszterelnök — szükségessé válhatik egy másik törvény benyújtása is, a melyre nézve a kultuszminiszter fog javaslatot tenni, s a melynek tárgya a numerus clausus. Nem akarjuk ugyan az erről szóló törvény intencióját és szociálpolitikai jelentőségét megszüntetni, azonban ki kell küszöbölni belőle mindazokat az intézkedéseket, amelyek évek óta visszatet-

szést szülnek az állampolgárok egy részében.

Bethlen miniszterelnök kijelentéseit úgy az egységes pártban, mint az egész politikai életben nagy feltűnést keltettek és a mai budapesti lapok az utóbbi napok legnagyobb eseményének ítélik a magyar kormány elhatározását, amely kétségtelenül a magyar politika liberális orientációjának jele.

Önként jelentkezett a rendőrségen a fizetésektelen temesvári állatexportőr

A Bánát közgazdasági eseménye

Az elmúlt héten Temesvár közgazdasági életének is meg volt a maga szomorú szennációja. A délvidek legnagyobb állat-exportőre: Taran Trailla jelentette be fizetésektelenségét, amely megrendítette a környék egész piacát. Nagyarányú bukásról van szó, amely méreteiben megközelíti a Szudrics-Petroszi R. T. összeomlását. Különösen sok kármér van érdekelve, még a messzebb fekvő vidékekről is.

A fizetésektelenség bejelentése után Taran Trailla eltűnt a városból, így a hitelezői azt hitték róla, hogy megszökött. Egész csomó feljelentést adtak be ellene, amelyek azzal vádolják őt, hogy

hitelezőit szándékosan vagy vétkes gondatlanságból megkárosította.

A temesvári államrendőrség a legsebezhetőbb körű nyomozást indította meg Taran kézzrekerítése iránt. Tegnap délután, mint temesvári tudósítónk táviratozza, az ügyben váratlan és meglepő fordulat történt.

Taran Trailla visszaérkezett Temesvárra.

egy aradi rendőrkormányzó kíséretében. Az exportőr ugyanis

nem tudta azt, hogy eljárás folyik ellene;

külföldön volt ugyan, de csak azért, hogy több külföldi céggel elszámoljon. Ügyeinek lebonyolítása után még az ország területén is számos üzletet bonyolított le,

a többiek között Biharmegyében is járt és pedig belényesi ügyfeleivel.

Innen táviratozott haza feleségének, hogy érkezik.

Hazajövet Aradon tudta meg, hogy eljárás folyik ellene és azonnal jelentkezett az aradi rendőrségen. Itt azután kíséret adtak mellé, akivel együtt Temesvárra jött, ahol haladéktalanul megjelent a rendőrség bünygyi osztályánál.

Megállapították, hogy elfogatási parancsot nem adtak ki még ellene, de több krassómezei paraszt részéről tényleg feljelentés érkezett a temesvár-gyárvárosi rendőrséghez. Ezért is oda kísérték őt ahol kihallgatták. Kiderült, hogy

büntető eljárás nincs ok

és ezért a rendőrség Taran Traillát azonnal szabadlábra is helyezte.

A Szudrics-Petrószinál Temesvár piaca mindössze 5000 dollárral van érdekelve

Oktober 27-én választják meg az új igazgatóságot

Lecsillapodtak és megnyugodtak már a kedélyek, amelyek a Szudrics-Petrószinál R.-T. fizetésektelensége felkelt. A szánálásra kiküldött bizottság most levelezi le a nagyváradi hitelezői értekezlet megállapodásait az érdekelte hitelezőkkel, akik nem vettek részt a tárgyaláson, vagy akiknek az értekezlet alkalmával nem volt felhatalmazásuk a megállapodás elfogadására.

A helyzet egyelőre kedvezőnek látszik,

a beérkező válaszok szerint a hitelezők tulajdoni része hozzájárul a 90 napos moratórium megadásához.

A legközelebbi lépés a Szudrics-Petrószinál R.T. október hó 27-iki közgyűlése lesz, amikor meg fogják választani a hitelezőkből összeállított új igazgatóságot. Ennek lesz a feladata aztán a részletes szánálási tervet kidolgozni és azt végrehajtani.

A Stern Dezső r.-t. hitelezői a legközelebbi napokban külön értekezletre jönnek össze és hasonlóan moratóriumot fognak adni a cég ügyeinek rendezésére.

A vállalat összeomlása a nagyváradi piacot nem érintette olyan súlyosan, mint a többi erdélyi városok gazdasági életét. Szó volt arról, hogy

a temesvári piacon is nagy megrázkódtatást okozott a fizetésektelenség.

Mint temesvári tudósítónk táviratozza, ez a hír egyáltalában nem tetel meg a valószínűságnak. Az egyik temesvári magyar lap körkérdezt intézett a temesvári pénzpiac legelőkelőbb tényezőihez. Kiderült, hogy

egyedül a Hermannstaedter Allgemeine Sparkassa fiókja van érdekelve 5000 dollár követeléssel a fizetésektelenségben, de erre a

követelésre is teljes fedezete van.

A többi nagy bankok, a Temesvári Első Takarékpénztár, a Temesvári Agrár, a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. s a Banca de Scont. a Romaniei, régebben állottak ugyan összeköttetésben Stern Ödön dr. vállalatával, de jelenleg semmiféle követelésük nincs a céggel szemben.

NYILTTÉR

Feleségemtől, Deutsch Aladárné szül. Danzinger Erzsébettől különváltan élek, érte semmi néven nevezendő felelősséget nem válllok.

2 Deutsch Aladár

Szenzációs a Heyman-Szinkör holnapi kettős műsora

A Nagyváradi Estilap

nemcsak Nagyváradon a legnépszerűbb és legolvasottabb ujság,

de a vármegye nagyobb helyiségeiben és Erdély számos városában szélesen elterjedt.

Hirdetésre
ennéltozva a
legalkalmasabb.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Fizetésben késedelmes adós terhére 1927. október hó 29-ik napján délután 4 órakor Dr Popa György közjegyző irodájában árverés alá kerül:

1. Egy darab kis briliáns mellti.
2. Egy darab apró briliánsokból álló férfi gyűrű.
3. Egy pár arany manchetta gomb.

Összesen 15.000 Lei kiáltási árban.

A tárgyak szükség esetén a kiáltási áron alól is eladatnak.

Vevőt terheli a vételáron felül az árverési költség és a kincstári illeték.

Bánatpénz 1000 Lei.

Dr Kabos Béla ügyvéd.

Budapestre utazik?

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból.

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból.
(Kittűnő házi konyha)

5 pengőt megtakarít,

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét 1 perc alatt a pályaudvartól

Onthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

GRAND HOTEL

PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

JÖJJÖN az üzletembe és tegyen egy próbát bevásárlásra, ahol meggyőződhetik előnyös feltételeimről és kiszolgálásomról. Női kabátok a legújabb divat szerint, férfi és női szövetek, vásznak, sifonok, batiztok, damaszatok, cöpperek és minden divatdolgok, heti vagy havi lefizetésre. Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 179

Szőrmebundák

nagyon olányos árban kaphatók

Leichner szücsnél

Ciorogariu (Uri)-utca 4.

3978

ILUS. Ezideig pontos címet nem írhatok. Sokat gondolkodtam Magára. Legközelebb szombaton

irok. Kézcsók M. 568

KISVÉ. Ha a régi vagy, teljesítet. Jövöm függ ettől. Tied. 567

OTTHON nem voltam november 6-8 között megyek. Jelge „1925. január.” 591

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

KIS szobát kamrával (lehet szuterinben is), keres magános ember. Címet Hegedűs hírlapirodába kérek. 430

50.000 lei lelépést fizetnék átszobás lakásért csakis a központban. Címet a Hegedűs hírlapirodába kérek. 458

ELEGANSAN butorozott 2 szobát, háló és uriszobát, fürdőszobahasználat, központban, zongora használat magas bérért keres Balázsne utóda, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. fél 10—fél 1.ig. 3712

MODERN házban elegánsan butorozott szobát, fürdőszobahasználat keres házaspár, gyermek nélkül. Jól fizet. Ajánlatot „Privát család” elnevezésű kiadóba kérünk. 583

2 szoba, minden mellékkel, teljes lakás LELEPÉS NÉLKÜL, évi 25.000 leiért novemberre kiadó, ugyancsak kiadó 4 istálló kocsi-színakkal. Jömeneteli vendéglőhöz italmerési joggal rendelkező társ kerestetik. Iroda, Pável-utca 5. szám. 585

ADÁS-VÉTEL

VÁROSI autóbunda olcsón eladó Masitsnál, Vlahuta (Szent János) utca. 518

ELADÓ olcsón szemesjávör és körös halászszoba butorok, Száraz asztalosnál, Jon Ghica (Páris) utca 2. 580

UJHELYI Nándor: Mire a lányból asszony lesz című könyvét megvételre keresem. Cím a Hegedűs hírlapirodában. 569

UJ magasszárú 36-os női cipő eladó. Petru Rares (Péter) utca 14-B. 570

HALÓSZOBA, komplett, jó karban, azonnal eladó. Holdvilág-utca 7. szám. 588

AMERIKAI íróasztal, sülyeszt-hető írógéppel eladó. Balázsne utóda, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. fél 10—fél 1.ig. 3712

MODELL ridikülök, legdivatosabbak beérkeztek. Bőráruipari Rt. lerakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3742-1

PENZKÖLCSON

PENZKÖLCSONT nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea. (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

PENZKÖLCSON betáblázásra, bármilyen biztosítékra, akármi-lyen kis összegtől azonnal kapható mindenkor Irodában, Pável-utca 5. 584

ALKALMAZÁS

PROPAGANDIST der 3 Landes sprachen in Wort und Schrift mächtig wird gesucht. Offerieren mögen sich nur unverheiratete Junge Leute im Alter von 22—26 Jahre. Selbst geschriebene Offerte mit Photographie und Gehalts ansprüchen an die Hegedűs hírlapiroda, unter „Propagandist”. 546

KÉT fiatalember (26—28 éves nőtlen) uradalmi inasnak, bolti-szolgának vagy bárhova hasonló állást keresnek, vidéken is. Kovács, Uzinei Electric (Rómer) utca 3. 578

RIKKANCS fiukat (16-18 éves) keresünk az Estilap árusításához. Jelentkezni a Hegedűs hírlapirodában. 558

Jó megjelenésű urak egy bevezetett cikk továbbterjesztésével magánfeleknél, napi 1000 lei keresetre tehetnek szert.

Érdeklődni péntek este 7—8 között a Palace-szálloda portásánál

KÉT elsőrendű manicűr kisasszony felvételük. Pölöskei, Orso-lyá-zárda. 576

PERFECT román gépirónő, 6 évi praxissal, állást keres. Cím a Hajótéri trafikban. 575

JOBB házból való leány uriházhoz ajánlkozunk, gyermek mellé, könnyű házi dolgot is végez, csak föltétlenül jobb házhoz, ahol jó bánásmódban részesül. Cím: Milierand (Arany János) utca 1. ház-mesternénél. 574

ALLAST keres vas és fűszer szakmában, szakképzett fiatalember, ki most szerelt le, magyar és román nyelvtudással, vidékre is elmegy. Salamon Miklós, Cehul-Silvaniei. 589

ÜGYNÖKÖK, ügyes eladók, jó cikknek részletfizetésre való árusítására felvételnek. Jelentkezések Bőráruipari Rt. lerakatánál, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3742-2

ELSŐRANGU főzőnő ajánlkozunk azonnalra, privát uriházhoz. Esetleg vidékre is. Cím: Hegedűs hírlapiroda. 580

SZABÓMUNKASOK, akik konfekcionálásban jártassággal bírnak, azonnal állandó munkát kaphatnak a Fibránál, Tace Ionescu (Körös) utca 10. Jelentkezések délután három óráig. 570

PERFECT, románul beszélő vidéki szakmában jártas segéd állást keres. Cím a kiadóban. 586

KÜLÖNFÉLÉK

SZÉPEN mosok, vasalok, házhoz ajánlkozom. Nagyné, Decebal (Vitéz) utca 25. 570

ÜZLETHELYISÉG, minden szakmára alkalmas, Jorga Miklós (Zöldfa) utca legforgalmasabb helyén azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 580

EGÉSZSÉGES, jól nevelt, éves árva fiú gyermeket örökbe adnék. Cím a kiadóban. 570

FORGALMAS helyen üzlet rendezéssel, olcsón átadó. Mátyás királyné (Bémer) tér közvetlen közelében. Cím a kiadóban. 570

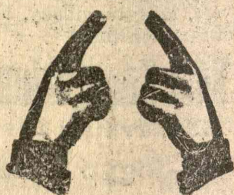
IDŐSEBB magános ur részletes ellátást, komfortos szobával keresek. Csakis a város központjában. Címet a Hegedűs hírlapirodába kérek. 580

Kereskedelmi végzett fiatal munkaerőt felveszünk. Írásbeli ajánkozások délutánként 9 óráig nyújtandók be.

LUKACS & Co

3145 a színház háta mögött

Minden kézben

a Nagyváradi Estilap

Miért?

Merl élénk, érdekes, eredeti, mindent tud, minden eseményt el-sőnek közöl.

Hirdetése

mindig eredményesek, mert a közönség minden rétegében olvassák

Zenetanárok és tanulók figyelmébe!

Hegedű, zongora és mindenféle hangszerekre való iskolák, tanulmányok és előadási darabok legelőnyösebben beszerezhetők a Hegedűs Hírlapiroda zenemű-osztályában Oradea Bul. Regele Ferdinánd 2. Vidéki megrendeléseket postafordultával küldjük.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.